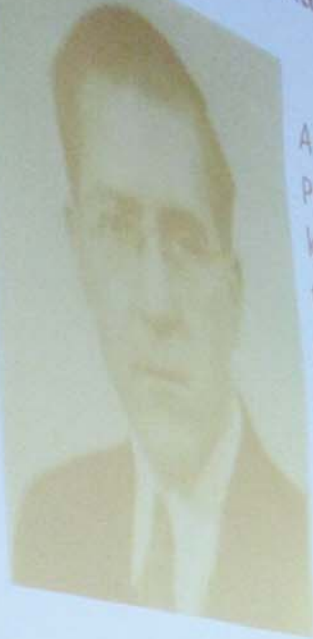

SZTE Szent-Györgyi
Tanulmányi Verseny
2012. október 26.

A Pittsburgh-ben megszerzett
PhD-fokozat után 1931 őzétől
kezdett Szegeden biokémiai
tanulmányokat Szent-Györgyi
intézetében. King professzor
tanítványaként jelentős
szerepet játszott a szegedi C-
vitamin kísérletekben.

FÓKUSZ

Szent-Györgyi középiskolás szemmel

HANGSÚLY

A sokoldalú lézer

KULTÚRA

Elmevírusok a világhálón

Ügyintézés

Személyesen az
SZTE Karrier Irodában
6722 Szeged, Honvéd tér 6.

Tel./fax: 62/546775,
62/546680
info@sztealmamater.hu
www.sztealmamater.hu

CSATLAKOZZ!

SZTE Alma Mater -
A szegedi diplomások közössége.

WWW.SZTEALMAMATER.HU

Te mindig SZTE-s leszel!

Csatlakozz Te is, hogy

- megmaradjanak a SZTE- n megszokott belépési kedvezményeid (Egyetemi Könyvtár ingyenes olvasójegy, JATE Klub),
- könnyebben megtaláljanak az évfolyamtársaid,
- folyamatosan információt kapj az egyetem eseményeiről emailban és a honlapon,
- sport és családi eseményeken vehess részt,
- szakmai eseményekről tájékoztatást kaphass,
- internetes nyereményjátékokon partnereink ajándékait nyerhesd,
- az Ajándékboltban, Jegyzetboltban kedvezményesen vásárolhass.

Keress bennünket a Facebook-on és az Iwiwen is!

Kapcsolat: info@sztealmamater.hu

**Honlapunkon programajánlók, hírek,
nyereményjátékok várják az érdeklődőket!**

Megjelenési lehetőség

színes megjelenési lehetőség a Szegedi Egyetem Magazin belívében,
illetve a borítóin 1/4, 1/2, 1/1 méretben

Megjelenés időpontja:

havi megjelenés

Listaárak:

Lap Méret / db	színes belív			színes első és hátsó belső			színes hátsó külső
	1/1	1/2	1/4	1/1	1/2	1/4	1/1
A4 / 5 000 db	110.000	66.000	40.000	145.000	80.000	45.000	165.000

Fókusz

Hangsúly

Katedra

Arcél

Kultúra

Tallózó

Korner

Szent-Györgyi középiskolás szemmel.....	4
Megkérdeztük a hallgatót.....	6
Helyek.....	7
A sokoldalú lézer	8
A magánutakról az etiópiai tragédia árnyékában	10
Ha „köhög” a program.....	12
Hohmann Judit, a gyógynövények kutatója.....	14
Két háború között: a szegedi sajtó fénykora.....	16
Elmevírusok a világhálón.....	17
A határon túl is SZTE.....	19
Javítanak a fiatalok pénzügyi kultúráját.....	20
Töltődj fel és szórakozz a Napfényfürdő Aquapolisban.....	22

Szegedi Egyetem Magazin • A Szegedi Tudományegyetem lapja • LX. évfolyam, 10. szám

Kiadja a Szegedi Tudományegyetem, 6720 Szeged, Dugonics tér 13. • Felelős kiadó: Szabó Gábor rektor • A kiadást és terjesztést koordinálja: SZTE Szegedi Egyetemi Kiadó és Médiacentrum. • SZTE nemzetközi és közkapcsolati rektorhelyettes: Pál József • Kiadói és médiakapcsolati igazgató: Újszászi Ilona • Szerkesztő: Pintér M. Lajos • SZTE Szegedi Egyetemi Kiadó és Médiacentrum központi szerkesztőség: 6722 Szeged, Honvéd tér 6. • Telefon: (62) 546-778. • E-mail: szem@rekt.szte.hu • Honlap: www.u-szeged.hu • ISSN 0230-791X • Tipográfia: Universitas-Szeged Nonprofit Kft. • Nyomda: Generál Nyomda, Szeged

Szent-Györgyi középiskolás szemmel

Tanulmányi versennyel emlékeztek a Nobel-díjas tudósra

Különleges vetélkedéssel folytatódott a Szent-Györgyi Albert-émlékév a Szegedi Tudományegyetemen. Az universitas az idei esztendőben a C-vitamin felfedezésének 80., a professzor Nobel-díjának 75. évfordulóját ünnepli.

Október 26-án több mint száz középiskolás (29 oktatási intézmény 35 csapata) érkezett a Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Tanulmányi Versenyére. Az előzetes feladatoknak megfelelően a résztvevők tanulmányozták a Nobel-díjas tudós életét és munkásságát. A Szegedi Egyetem Magazin az izgalmas versengés kulisszái mögé tekintett: a felkészülés során szerzett élményeiről, benyomásairól és jövőbeni terveikről kérdeztük a résztvevőket.

Szabó Gábor rektor méltatta a Nobel-díjas tudóst a viadal résztvevőinek.

Megerősítést jelentett a verseny

– A leginkább az fogott meg Szent-Györgyi Albertben, ahogyan a tudomány világát képviselte: nem görnyedt hátú tudós volt, hanem fiatalos megjelenésű sportember – árulta el a verseny ebédszünetében a 11. osztályos Fülöp Imre, a szegedi Dugonics András Piarista Gimnázium tanulója. Az asztalnál ült két csapattársa, az ugyancsak tizenegyedikes Kovács Dániel és a tizedikes Menkó Tamás is. – Szembement az akkori felsőoktatási rendszer hagyományaival, de végig szerény és alázatos maradt, és törekedett arra, hogy jó kapcsolatot alakítson ki a diákjaival – folytatta a szegedi egyetem egykori legendás rektorának méltatását Kovács Dániel.

A fiúk azt is megosztották magazinunkkal, mivel is szeretnének foglalkozni a gimnázium befejezése után: Imre és Dániel orvosként segítenének az embereken, Tamás pedig gépészmérnök akar lenni. – Megerősítés volt ez a nap – összegezte élményeit Imre, ugyanis a versenyen legnagyobb öröme lehetősége nyílt arra, hogy egyetemi oktatókkal is elbeszélgethessen a szegedi orvostudományról, és beleszokoljon kicsit az egyetemisták életébe.

Kitartó szerves vegyület

A hat háromfős együttes részvételével lebonyolított show-szerű finálét követően a végül hatodik helyezést elért csapat, a Dérivitamin tagjaival és felkészítő tanárával, Mónok Máriával beszélgettünk, akik a szegedi Déri Miksa Ipari Szakközépiskolából érkeztek. A szakközépiskola épülete fontos helyszínül szolgált Szent-Györgyi kísérleteinek, s mint ahogyan azt a magyar-történelem szakos tanártól megtudhattuk, december 10–12. között ugyanezen épület ad majd otthont a Nobel-díjas tudósra emlékező Szent-Györgyi Napoknak. Mónok Mária elégedetten számolt be versenyzőinek (Garai Gábor, Varga Zoltán, Gubics Flórián) teljesítményéről. – Ez a döntős eredmény azért is kiemelkedő, mert műszaki iskola lévén nálunk a biológiát és a kémiát csökkentett óraszámban tanulják a diákok, ezért a gyerekek megfelelő hozzáállására, kitartására még inkább szükség volt.

A tizedikes Flóriánt az ragadta meg a leginkább, hogy azok a prob-

lémák, melyeket Szent-Györgyi az emberiség jövőjével kapcsolatosan megfogalmazott, még ma is aktuálisak; az ugyancsak tizedikes Zoltán számára pedig a kémiai kísérletek jelentettek maradandó élményt.

„Naponta szedek C-vitamint!”

A verseny második helyezett csapata (a győztes debreceni Tóth Árpád Gimnázium mögött) a szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium egysége lett. Maróti Gábor, Zsiros Ádám és Fejes Roland személyében rutinos versenyzőket ismerhettünk meg, akik szerint a mostanihoz hasonló megmérettetések nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy megtalálják az érdeklődési körüknek leginkább megfelelő szakmát. Gábor felkészülésének részleteibe is beavatott. – Sok dolognak utánanézek a neten, és jó pár alkalommal előfordult már, hogy bár nem konkrétan Szent-Györgyi munkásságáról kerestem információkat, mégis többször belefutottam a nevébe, munkásságába.

Kérdésünkre, hogy személy szerint mit jelent számukra Szent-Györgyi, Roland mosolyogva így felelt: „Naponta szedek C-vitamint!”

Hegedűs Gabriella

A szakmai zsűrinek nem volt könnyű dolga, hiszen a csapatok remekül felkészültek.

Fotók: Gémes Sándor

Az izgalom pillanatai a Szent-Györgyi Tanulmányi Verseny döntőjében.

Megkérdeztük a hallgatót

Mit tudsz Szent-Györgyi Albertről?

Kisjuhász Zsolt

**TTIK, III. gazdaságinforma-
tika**

Szent-Györgyi Albertről elsőre az jut eszembe, hogy tanított, kutatott itt a Szegedi Tudományegyetem orvoskarán, és nemcsak kiváló professzor, hanem sportkedvelő ember volt. Úgy tudom, hogy ő „honosította” meg Szegeden a teniszt, bár én inkább futballkedvelő vagyok. A z idei Szent-Györgyi-emlékév keretein belül magam is részt veszek az egyetem által meghirdetett különböző sportprogramokon.

Olajos Dorottya Lilla

ÁOK, IV. általános orvos

Szeged városa méltán lehet büszke Szent-Györgyi Albertre, hiszen 80 éve, hogy feltalálta a C-vitamint, s 75 esztendővel ezelőtt érdemelte ki a Nobel-díjat, ami előtt az egyetem 2012-ben külön emlékév keretében tisztelig.

Az egyetemi honlapon értesültem az emlékév programjairól, valamint arról, hogy a középiskolásoknak versenyt szerveztek Szent-Györgyi Albert szellemében. Örülök, hogy az emlékév rengeteg programot kínál az érdeklődők számára. Engem a sportesemények mellett leginkább a színházlátogatás érdekel.

Egeresi Fruzsina

BTK, II. szociológia

Hogy mit tudok Szent-Györgyi Albertről? A neve hallatán rögtön a C-vitamin és a paprika jut eszembe, valamint az, hogy egy ideig ő volt a szegedi egyetem rektora. Nem tudtam róla, hogy most van a 75. évfordulója annak, hogy Nobel-díjat kapott a C-vitamin feltalálása miatt, viszont néhány a professzor emlékét őrző kulturális rendezvényről értesültem az egyetem honlapján. A programok közül leginkább a november 10-i Szent-Györgyi Albert-koncert keltette fel az érdeklődésemet.

Nagy Roberta

JGYPK, III. tanító-angol

A világhírű magyar orvos, kutató az SZTE orvoskarának egykori professzora, az universitas rektora volt. Ő találta fel a C- valamint, a P- vitamint, amiért később Nobel-díjat is kapott. Az emlékév kapcsán az idei Szabadegyetem érdekes előadásainak központjában Szent-Györgyi Albert áll, ezeknek az esteknek rendszeres látogatója vagyok. Az előadások során eddig szó esett a Szegeden tanító professzor munkásságáról: biokémiáról, paprikáról, valamint a C-vitaminról. Ha jól tudom, Szent-Györgyi Albert emlékére egy kiállítást is rendeztek, amire a belépés ingyenes volt.

HELYEK

Szent-Györgyi Albert professzor lakása a Kálvária tér 7. szám alatt, a mai Déri Miksa Szak-középiskola épületében volt 1930-tól 1935-ig. Ebben az épületben kapott helyet 1921-ben, az áttelepüléskor az egyetem orvosi vegytani intézete. Sokan tévesen úgy tudják, hogy a Dóm téren kell keresni a C-vitamin feltalálásának (kivonásának, kikristályosításának) helyszínét, ám a laboratórium itt, a Kálvária téren működött. 1935-ben került át a Dóm téri épületegyüttesbe az intézet. A professzor itt kapta meg a hírt a Nobel-díjról. Ez Szent-Györgyi izomkutatásainak színhelye.

A professzor 1935-ben költözött át a Rudolf térre, a mai Roosevelttérre. Itt élt 1941-ig, s innen költözött át Újszegedre a Bethlen utca 20. alá. Utolsó szegedi lakhelyének utcája kapta a Szent-Györgyi Albert nevet.

Magam úgy vélem, és ennek többször hangot adtam a Szegedi Egyetemen, hogy Szeged és egyeteme eddig az esztendőig nem tett eleget egyetlen Nobel-díjas professzora emlékének ápolásáért (úgy is mondhatjuk: sohasem tehet eleget), ráadásul ki sem aknázza azt a lehetőséget, hogy Szeged a C-vitamin városa. Ez a nyilvánvaló városmarketing-elem megfelelő kommunikációval a világ bármely pontjáról láthatóvá tenné Szegedet és egyetemét.

A szinergiákat kihasználva okos marketinggel a professzor mellé odarajzolhatnánk Klebelsberg Kuno alakját. Tudjuk, Szent-Györgyi a kultuszminiszternek köszönhetően jött haza Cambridge-ből, és lett tizenöt esztendőn keresztül Szeged szellemi életének meghatározó alakja. Ha láttatnánk Klebelsberget, ma is aktuális dolgokról beszélhetnénk a magyarságot még mindig idegenkedve szemlélő külföldnek. Ilyen például a szellemi honvédelem a globalizmus kártékony hatásaival szemben.

A kultuszminiszter és a professzor nagy kettősét bemutatva elemzés tárgyává lehetne tenni a népegészségügy és a sportolás kapcsolatrendszerét. Mivel a tudományosságról esik épp elég szó, idézzük azt, amit Szent-Györgyi a sportról gondolt: „A sport nemcsak testnevelés, hanem a léleknek is a legerőteljesebb és legnemesebb nevelő eszköze. A sport fogalma azonban nem tévesztendő össze a pusztá testi ügyességgel, a rekordhajhászással, a nyereségvadászással és a primadonnáskodásokkal. Az utóbbiaknak nemcsak, hogy a sporthoz semmi közük, de a sportnak egyenesen ellenségei. A sport elsősorban szellemi fogalom. Egy sportcsapat a társadalomnak kicsinyített képe, a mérkőzés az életért való nemes küzdelem szimbóluma. Itt a játék alatt tanítja meg a sport az embert rövid idő alatt a legfontosabb polgári erényekre: az összetartásra, az önfeláldozásra, az egyéni érdek teljes alárendelésére, a kitartásra, a tettekre, a gyors elhatározásra, az önálló megítélésre, az abszolút tisztességre és mindenekelőtt a fair play, a nemes küzdelem szabályaira.”

Dusztus Imre

A sokoldalú lézer

Kutatásokkal is megalapoznák az ELI-t a szegedi szakemberek

A Hopp Béla által koordinált, a TÁMOP 4.2.2. pályázat keretében zajló kutatási projekt a szuperlézerhez kapcsolódóan többek között a lézeres anyagmegmunkálás, gyógyítás területén is értékes eredményekkel kecsegtet.

Az impulzuslézerek alkalmazása az anyagtudományban és a biofotonikában című kutatási projektre a TÁMOP 4.2.2. pályázaton 493,5 millió forint támogatást nyert a Szegedi Tudományegyetem. Az október 1-jén indult, 28 hónapos kutatási program szakmai vezetője Hopp Béla, az SZTE TTIK Fizikus Tanszék-csoport Optikai és Kvantum-elektronikai Tanszékének tudományos tanácsadója.

A programban részt vevő kutatók legfőbb célja az ultrarövid impulzusok előállítása, illetve azok alkalmazási lehetőségeivel kapcsolatos alap- és alkalmazott kutatások végzése számos területen. A közreműködők között éppen ezért nemcsak fizikusokat, de vegyészeket, biológusokat, matematikusokat, sőt jogászokat is találunk, ezenfelül az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpontja (Ormos Pál és Dér András professzorok vezetésével) mellett az MTA debreceni Atommagkutató Intézete is a partnerek között szerepel.

A fény-anyag kölcsönhatást modellezik

A projekt szorosan kötődik az ELI-hez, az európai uniós tudományos nagyberuházásához, melynek Prága és Bukarest mellett Szeged adhat otthont. – Kutatásaink kö-

Fókuszban az ultrarövid impulzusok.

zéspontjában a 2015-ben már remélhetőleg az átadás előtt álló szuperlézer fontosabb technikai, valamint elméleti problémáinak megalapozása, a kidolgozásához való hozzájárulás áll. Az Optikai és Kvantumelektronikai Tanszék Tewati csoportja Osvay Károly tanszékvezető egyetemi docens és Kovács Attila adjunktus irányításával a szuperlézer különleges fényimpulzusaihoz fejleszt ki mérési eljárásokat, illetve Varjú Katalinnal együtt új eljárásokat attoszekundumos impulzusok keltésére. A szegedi elméleti fizikusok Benedict Mihály, az SZTE TTIK Elméleti Fizikai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanárának, a matematikusok Krisztin Tibor, az SZTE TTIK Alkalmazott és Numerikus Matematika Tanszék tanszékvezető egyetemi tanárának irányításával elméleti fizikai, matematikai modellezéssel foglalkoznak majd. Többek között azt vizsgálják a projekt keretein belül, hogy a jelenleg még kevesek számára elérhető attoszekundumos lézerimpulzusokkal milyen új fény-anyag kölcsönhatási formákat lehet megvalósítani. Magyarán szólva megjósolnák, hogy a kísérleti fizikusok, lézeres szakemberek által a közeli

jövőben létrehozandó szuperlézerrel milyen új anyagmegmunkálási, illetve biológiai, orvosi, kémiai alkalmazásokat lehet kifejleszteni, végrehajtani – foglalta össze Hopp Béla.

Az ELI-t érinti az Atommagkutató Intézettel való kooperáció is – tette hozzá a szakember. Ez az együttműködés teljesen természetes, hiszen a debreceni kollégák az atomi átmenetekhez tartozó röntgen és távoli ultraibolya tartományba eső rövid fényimpulzusok – ilyenek a szuperlézer által keltett attosekundumos fényjelek is – mérésének világszerte elismert szakértői.

Lézerrel méri a véráramlást

Hasonlóan érdekesek és ígéretesek a kitűzött tudományos célok között szereplő orvosi jellegű lézeres kutatások is. Ezen a területen az SZTE TTIK Optikai és Kvantumelektronikai Tanszéke hosszú idő óta működik már együtt eredményesen az ÁOK Bőrgyógyászati és Allergológiai, illetve Szemészeti Klinikájával, Orvosi Fizikai és Orvosi Informatikai Intézetével, illetve a Fogorvostudományi Karral. A Kemény Lajos professzor vezette klinikán például már sikerrel alkalmazzák a pikkelysömör és az allergiás megbetegedések gyógyításában a különböző lézeres, fényterápiás eljárásokat. – Jelen projekt keretében Kemény Lajos és Bari Ferenc professzorokkal s az általuk vezetett csoportokkal közösen folytatjuk a lézeres véráramlásméréssel kapcsolatos vizsgálatainkat is. Rendkívül fontos kutatási irányról van szó, hiszen a lézerek segítségével másodpercek alatt meg fogjuk tudni határozni, hogy egy átültetett bőrfelületen vagy végtagban beindul-e a normális vérkeringés, azaz sikeres volt-e az orvosi beavatkozás – magyarázta el a szakmai vezető.

Szabadalmi eljárások indulhatnak

Milyen előrelépések várhatóak a projektben megvalósuló alapkutatások ipari hasznosítása területén? – érdeklődtünk. Hopp Bélától. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a fizikában egy igazán jó ötletből jóval hamarabb lehet profitálni, mint például a gyógyszerfejlesztésben. A szabadalmaztatás akár évekbe is telhet, ám – mivel ezekben az esetekben általában nem szükségesek hosszú időtartamú klinikai vizsgálatok – maga a szabadalmaztatási folyamat rögtön elindítható, amint egy fizikus, egy mérnök vagy az ipari megbízó fantáziát lát egy felfedezésben, termékben vagy technológiában. Ebben a vonatkozásban játszhatnak fontos szerepet a programban a jogászok Jakab Éva, az SZTE ÁJTK Római Jogi Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára vezetésével. – A különböző kutatásokban felmerülő iparjogvédelmi kérdésekről az átlagos kutató – valljuk be – nem sok fogalommal bír. Jakab Éva és kollégái közreműködése azért rendkívül értékes és hasznos számunkra, mert ők segítenek megvédeni az általunk felfedezett találmányok, know-how-k értékét, illetve elin-

dítják, majd nyomon követik a szabadalmazási folyamatot – húzta alá.

Végezetül kiemelte: az elnyert források egy részét fiatal kutatók, végzett doktoranduszok alkalmazására fordítják, ez a TÁMOP-pályázat a felsőoktatás csökkenő finanszírozása mellett komoly segítséget nyújt a tehetségek itthon, Szegeden tartásában.

Pintér M. Lajos

Fotók:
Gémes Sándor

*Hopp Béla bízik benne,
hogy szabadalmaztatási
eljárások indulhatnak meg
a projekt keretében.*

A magánutakról az etiópiai tragédia árnyékában

Miben különbözik egy államilag szervezett és egy önköltséges expedíció?

Az idén januárban történt tragikus események – melyek során Etiópiában életét vesztette a Szegedi Tudományegyetem két munkatársa, Fábián Tamás geográfus és Szabad Gábor orvos – reflektorfénybe állították az önkéntes alapon szervezett külföldi utakat. A témával kapcsolatban az SZTE TTIK Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék két oktatóját kérdeztük.

In memoriam Fábán Tamás.

A kulcsszó a felkészülés

Szilassi Péter főiskolai docens maga is részt vett az etiópiai expedíción, így saját tapasztalatait osztotta meg. – A tudomány legtöbb területe megköveteli, hogy a tanárok ne csak a tankönyvből tanítsanak, hanem saját tapasztalataikat és élményei-

ket is átadják. A földrajz tipikusan egy ilyen tudományág – mondta. A fő ok, amiért egyetemi oktatók, kutatók arra kényszerülnek, hogy tapasztalatszerző útjaikat magánúton szervezzék, a megpályázható források szűkössége. Mindazonáltal a saját erőből finanszírozott expedíciók nem számítanak ritkaságnak Magyarországon, nemcsak Szegeden, de a társaságokban is bevett szokásnak számítanak. Nagy Balázs, az ELTE természetföldrajzi tanszékének adjunktusa már nem egyszer járt az Antarktiszon, de ide sorolható Cséke Zsolt filmes geográfus is, aki Madagaszkáron kutatta Benyovszky Móric nyomait.

Egy önköltséges út komoly terhet ró a résztvevőkre – emelte ki Szilassi Péter –, hiszen többnyire csak sokéves spórolás után gyűlik össze az utazási költség, emiatt alaposan meg kell fontolni, hogy hova és kivel menjen az ember. Ilyenkor a szakemberek még inkább rá vannak szorulva az otthonról hozott tudásra. Még időben át kell tanulmányozni az adott expedíciót érintő összes lehetséges szakirodalmat. Ez magába foglalja más kutatók beszámolóit, neves utazók útleírásait, a célországról írt tanulmányokat. Emellett utána kell olvasni a helyszín történelmének, földrajzának, ismerni kell a klímát, a politikai és gazdasági viszonyokat. Az országról szóló átfogóbb ismeretek mellett olyan apróságokra is figyelmet kell szentelni még idehaza, mint az igénybe vehető közlekedési eszközök, tolmácsok és éttermek.

Egy jól szervezett expedíció, ha megfelelő anyagi háttérrel sikerült neki teremteni, és a felkészülés is hibátlan, egész életre szóló élményt nyújt a résztvevőknek – világította meg a főiskolai docens. A csoport tagjait többnyire egy jól összehozott baráti társaság adja, akik biztosan tudnak egymás mellett dolgozni. Egy államilag vagy más módon szervezett küldetés során mindig fennáll a véletlen faktor veszélye, azaz hogy az egymást addig hírből ismerő szakemberek összeférhetetlennek mutatkoznak. A szabadságérzet pedig

inspirálóan hat a kutatókra, és a hosszú út viszontagságait is inkább kihívásnak fogják fel, mint megterhelésnek.

Adatgyűjtés helyett feldolgozás

Mezősi Gábor, az SZTE TTIK Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanár elmondta, hogy a külföldre irányuló expedíciók nem mindig küszködtek ilyen nehézségekkel. A gyarmatosítás korában az adatgyűjtő és terepfelmérő utak igen népszerűek voltak, hála a földrajzi társaságok bőkezű támogatásának. Ám azt is hozzá kell tenni, hogy ekkor a cél elsősorban nem az idegen táj természeti szépségének a megismerése volt, sokkal inkább a kiaknázható ásványkincsek és meghódítható területek feltérképezése. Mára viszont a Föld nagy részét felfedezték és lefoglalták, ennek következtében a felfedező expedíciók célja nem az adatgyűjtés, hanem a már meglévő információk újrafeldolgozása, frissítése. Ez persze nem jelenti azt, hogy ne képviselnének értéket az idegen földrészek a mai ember számára, csupán nem fűződik akkora gazdasági érdek az út támogatásához.

Van remény

Mezősi Gábor professzor szerint azonban a helyzet korántsem olyan kétségbeejtő, mint hinnénk, ugyanis új jelenségként felbukkant a turizmus mint kutatást igénylő piac. A turizmus egyre hangsúlyosabb szerepet kap Európában, Kínában és a közeljövőben Indiában is. A turista más szemmel néz egy idegen tájat, mint egy tudós vagy egy közgazdász, így a világ újra felfedezhetővé válik. Ilyen esetekben igenis kiírhatók olyan pályázatok, melyek kutatókat keresnek olyan expedíciókra, ahol az adott országot bejárva felmérik, miként tehető az eladhatóvá a turisták számára. Tehát igenis van potenciál az olyan utakban, ahol a cél a tapasztalatgyűjtés.

Osvi Tamás

Fotók: Gémes Sándor

A tragikusan végződő etiópiai expedíció szerencsésen hazatért tagjai tartottak beszámolót a TIK-ben.

Húsz év az anaerob baktériumokkal

Két szervezet is kitüntette Nagy Erzsébetet

Nemrég két rangos elismerésben részesült Nagy Erzsébet, az SZTE ÁOK Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Intézetének professzor asszonya: júniusban San Franciscóban vehette át az Anaerobe Society for America (ASA) életműdíját, szeptemberben pedig a Magyar Infektológiai és Klinikai Mikrobiológiai Társaság Gerlóczy Zsigmond-emlékéremmel tüntette ki.

A Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Intézetben baktériumok, vírusok, gombák és paraziták okozta fertőzések széles spektrumú diagnosztikáját végzik. A professzor asszony oxigénmentes környezetben előforduló, azaz anaerob baktériumokkal foglalkozik.

– Az ASA Lifetime Achievement Awardja az anaerob baktériumokkal és az általuk okozott megbetegedésekkel foglalkozó tudományterület legnagyobb kitüntetése. Hogyan jellemezné az önök szakterületét?

– Az anaerob baktériumokkal nem könnyű dolgozni, ezért alapvetően a kutatók külön és nagyon lelkes csoportja foglalkozik az antibiotikumokkal szembeni ellenálló képességükkel (rezisztenciájukkal), valamint azzal, milyen kórképekben játszanak szerepet.

– Mit kell tudni dióhéjban az anaerob baktériumokról?

– A nyálkahártyafelszíneken és a bőrön is megtalálhatóak az emberi szervezetben, komoly szerepet játszanak az emésztésben és a bél védőflórájának képzésében. Ha azonban kikerülnek onnan, például egy műtét után bejutnak a hasüregbe, akkor ott gyulladást, tályogokat okozhatnak. A laboratóriumban egy speciális kamrá-

Nagy Erzsébet két évtizede foglalkozik az anaerob baktériumokkal, 1995 és 2009 között a Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Intézet vezetőjeként munkálkodott.

Fotók: Gémes Sándor

Az anaerob baktériumokat a laboratóriumban egy speciális kamrában, az anaerob chamberben, oxigénmentes környezetben tenyésztik.

ban, az anaerob chamberben, oxigénmentes környezetben tudjuk őket tenyésztetni.

– Két baktériummal különösen sokat foglalkoztak.

– Az egyik legfontosabb anaerob baktérium, a – főként nőgyógyászati, hasi sebészeti, orális műtéteket követő fertőzésekben előforduló – *Bacteroides fragilis* vonatkozásában európai szintű rezisztencia-felmérést végeztünk, foglalkoztunk az antibiotikum-rezisztenciájuk genetikai hátterének vizsgálatával. Két cikket éppen most készülünk publikálni munkatársaimmal, Urbán Edit docenssel és Sóki József tudományos munkatárssal. Kezdetől fogva kutatjuk a *Clostridium difficile* patogén szerepét is, amely kórházban szerzett (nozokomiális) hasmenést okoz. Többek között arra is kíváncsiak voltunk, hogy milyen típusú törzsek terjednek Magyarországon. Létezik olyan változata, amelyet komoly figyelemmel kísér a világ, mert hipervirulens, azaz nagyon fertőző.

– Húsz éve foglalkozik ezzel a területtel, emellett mindig kiemelten támogatta az oktatást is, nemzetközi kurzusokat tartottak az intézetben olyan partnerekkel, mint például a hollandiai groningeni egyetem mikrobiológiai laboratóriuma.

– Ezekre a kurzusokra a világ minden részéről jelentkeztek hallgatók. Mi nem csak beszéltünk az anaerob baktériumokról, hanem meg is mutattuk, hogyan kell velük bánni.

– A laborban az anaerob kamra mellett egy másik érdekes készülékkel is dolgoznak, a MALDI-TOF MS-sel (Matrix-asisted laser desorption/ionization time-of-flight mass spectrometry). A működése is olyan bonyolult, mint a neve?

– Ez egy tömegspektrográf, a baktériumok identifikálásához jelent hatékony segítséget. Egy fehérjeanalízisen alapuló módszert használ, softlézer-besugárással tíz-tizenöt percen belül beazonosítja a mikroorganizmust.

– A Magyar Infektológiai és Klinikai Mikrobiológiai Társasághoz ön „tette hozzá” a „klinikai mikrobiológiát”, miért?

– A mikrobiológusokat sikerült a szervezethez vonzanom, ugyanis a súlyos fertőzések kezelésében az infektológusok a legtapasztaltabbak, de a minél jobb eredmények érdekében szoros szimbiózisban kell dolgozniuk a mikrobiológusokkal. Ezt mutatja a társaság európai megfelelője, a European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases is, aminek közel tíz évig voltam vezetőségi tagja.

Arany Mihály

Névjegy

Nagy Erzsébet (1944) a SZOTE-n szerzett orvosi diplomát 1968-ban. 1983-tól a biológiai tudomány kandidátusa, 1994-től az orvostudomány doktora, 1995-től egyetemi tanár. 1968-tól a Mikrobiológiai Intézetben dolgozik, 1995 és 2009 között a Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Intézet vezetője. Számos kitüntetés birtokosa (Manninger-, illetve Pándy-emlékérem, Pro Sanitate Díj stb.), 2012-ben ASA-életműdíjat és Gerlóczy-emlékérmét kapott.

Hohmann Judit, a gyógynövények kutatója

Az idegen nyelvű képzést is fejlesztené az SZTE GYTK új dékánja

A népi orvoslásban is használt gyógynövényeket analizálva közel 300 új vegyületet fedeztek föl a szegedi gyógyszerészek. E munka és a Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kar Farmakognóziái Intézete irányítása mellett immár Hohmann Judit a kar dékánja is. A professzor asszonyt az ide vezető útról és tervekről kérdeztük.

– Milyenek képzeljük el a gyógyszerészhallgató Hohmann Juditot? Tudatos diáklánynak, aki lépésről lépésre megtervezte tudományos karrierjét?

– A jó tanulók közé tartoztam, már másodéves hallgatóként bekapcsolódtam a kutatásba, részt vettem tanulmányi versenyeken is, például analitikából. Ugyanakkor korántsem voltam oly módon magabiztos, hogy előre terveztem, láttam volna: kutatói pályára lépek.

– Ismerősömtől hallottam: a gyereke a diákok bekapcsolását is kiállításba helyező kutatói projektek száma alapján döntötte el, melyik hazai orvosképző egyetemen tanul tovább. Egy ilyen összehasonlításban hol áll a szegedi gyógyszerészképzés?

– Másodévesen kezdhettem el a tudományos diákköri munkát egy nagyon szép és izgalmas területen: gyógynövényekkel foglalkoztam. A témavezetőm az a Rózsa Zsuzsanna volt, aki szakterületén elsőként szerzett nagydoktori fokozatot. Együtt dolgozhattam Szendrei Kálmán professzorral is, aki akkoriban az ENSZ genfi kábítószer laboratóriuma elismert szakembere volt, és máig részt vesz tanszékünk

munkájában. Ma is nyitottan várjuk a tudományos kutatómunka iránt érdeklődő hallgatókat.

– A „drogismereti” jelző miért maradt ki annak a tanszéknek a nevéből, ahol „TDK-sként” kezdett, és ma vezetőként irányítja az oktatói és kutatói munkát?

– Gyógynövény- és drogismereti tanszékből lettünk Farmakognóziái Intézet. A „drog” szárított növényi részt jelent a gyógyszerészek szótárában, de a köznyelvben a kábítószer szinonimája. A szenvedélybetegség terjedésével együtt egyre több félreértés adódott. Váltottunk. Kifejezőbb a külföldi irodalomban általánosan használt farmakognóziái jelző, itt gyógynövényekkel és a belőlük kinyerhető vegyületekkel foglalkozunk.

– A népi gyógyászat tapasztalatait is hasznosítják?

– Igen, azokat a növényeket analizáljuk, amelyekhez valamilyen gyógyhatást köt a népi hagyomány. De olyan növényeket is vizsgálunk, amelyekről szűrővizsgálatokban derül ki, hogy a gyógyászat számára ígéretes hatóanyagforrások, vagy kémiajuk miatt mutatkoznak érdekesnek.

– Ön melyik gyógynövényt vizsgálta legelőször?

– A rovarriasztó hatású növényeket analizáltuk, mikor „TDK-zni” kezdtem. Feladatul a gyalogakác, vagyis az *Amorpha fruticosa* gyökerének vizsgálatát kaptam. A sikeres kísérlet, a hatásért felelős anyagok kinyerése után más növényi inszekticidek vizsgálatával is foglalkoztam, később pedig rákellenes hatású növényi anyagok kutatása lett a fő területem, amelyről MTA-doktori disszertációm is írtam.

– Hány vegyületet fedeztek föl az SZTE Farmakognóziai Intézetében? És ezekből hány gyógyszert fejlesztettek?

– Közel háromszáz természetes vegyületet fedeztünk fel. De ezek közül csak azokból lesz gyógyszer, amelyeket arra alkalmasnak találunk a tőkeerős gyógyszerfejlesztő cégek. Például elsőként mi mutattuk ki a vézna kutyatej gyógynövényből az ingenol-3-angelátot, azt a vegyületet, amelyet akkor még csak mint káros, irritáló hatású anyagot ismertek, de mára Amerikában egy olyan új gyógyszer alapanyaga, amely a napsugárzás okozta keratózist megállíthatja. Ez a bőrbetegség egy olyan rákmegelőző állapot, amely mintegy 10-15 százalékban alakulhat át különféle bőrrákká.

Fotó: Gémes Sándor

Patikusnak készült, kutató lett Hohmann Judit, a szegedi egyetem gyógyszerésztudományi karának dékánja.

– Az intézet egyik doktoranduszával konzultált, az SZTE Szenátusa ülésén vett részt, mielőtt találkoztunk, az interjút követően kezdődik a kari tanács ülése. Sok a bejegyzés a határidő naptárában. Milyen tervekkel vág neki az SZTE GYTK dékánja előtt álló három évnek?

– Siker a felsőoktatás jelenlegi helyzetében az is, ha meg tudjuk őrizni a Fülöp Ferenc akadémikus dékánja idején kivívott színvonalat, de természetesen vannak fejlesztési terveim, elképzeléseim. A képzés korszerűsítésénél két szempontot szeretnék szem előtt tartani: szolgálni a betegközpontú gyógyszerészet gyakorlati igényeit, és lépést tartani a gyógyszerészeti tudományok legújabb vívmányaival. Tervezem fejleszteni az idegen nyelvű képzést, erősíteni a klinikum és a gyógyszerészképzés kapcsolatát, szakkollégiumot szeretnék létrehozni. Mindezek megvalósításában támaszkodhatom az intézeti kollégákra, számíthatok a dékánhelyettesek segítségére. Úgy vélem, céltudatos, okos időbeosztással minden feladat megoldására jut energia.

Árzsászi Tóna

Névjegy

Szüllőhelye a dunántúli Bóly, iskolavárosa Pécs Hohmann Juditnak, aki 1980-ban szerzett gyógyszerész diplomát a Szegedi Orvostudományi Egyetemen. Biológiai anyagok izolálása és szerkezetvizsgálata kutatásainak fő iránya. Tudományos közleményeinek száma több mint 350, miközben gyógynövény- és drogismetről, illetve a gyógynövények ipari feldolgozásáról tart kurzusokat. Az ezredfordulótól tagja a kari tanácsnak, dolgozott dékánhelyettesként, a Farmakognóziai Intézet vezető egyetemi tanár – idén az SZTE GYTK dékánjának választották.

Két háború között: a szegedi sajtó fénykora

90 éve jelent meg az első szegedi egyetemi újság, a következő szemeszterben lesz 60 éve, hogy napvilágot látott a Szegedi Egyetem. Az évfordulós leltárkészítést azzal indítottuk, hogy fölillantottuk: Szent-Györgyi Albert miként kötődött a diáksajtóhoz, majd az első egyetemi lapot tettük nagytítók alá, előző számunkban a kultúraközvetítő kezdeményezésekre irányítottuk a reflektorfényt. Most művelődéstörténeti adalékokkal szolgálunk.

Színes szegedi lapválaszték az egyetemi újságok születésének idején, a két háború között.

„A forradalmak alatt ‘balra sodródott’ újságírók és lapok politikailag és egzisztenciálisan is diszkreditálódtak. A Szegedi Napló, a Szeged és Vidéke, a Délmagyarország munkatársainak egy része odahagyni kényszerült állását. (...) Ugyanakkor, a polarizálódás jeleként ha csak rövid időre is, útjára indult egy nyíltan szociáldemokrata hetilap, A Munka

(1919-21), a másik oldalon pedig létrejött a militáns szélsőjobb lapja, a Szegedi Új Nemzedék” (1919) – olvashatjuk Lengyel András A szegedi újságírás rövid történetét című tanulmányában.

„A nyilvánosságot a harcokban antiliberalis Szegedi Új Nemzedék teljesen uralta.” Ennek ellenpólusává fejlődött 1922/23-ra a Szeged, amely a megszűnt Délmagyarország újság utóda lett liberális szellemiségében is. A képet árnyalta a többi lap, így például a Szegedi Friss Újság, a Friss Hírek és 1925-től a második Szegedi Napló, illetve a különféle hetilapok. Kivirágzott a helyi sajtó az évtized közepére: a betiltott Szeged helyett 1925. május 17-én újraindult a Délmagyarország, az ellenzéki liberalizmus helyi lapja, amely 1938-ig fénykorát élte. Többek között Juhász Gyula, Móra Ferenc publikált ott, miközben „jelentős a lap irodalmi anyaga” és „hírszolgáltató üzemként is jelentőset produkált” – Lengyel András szerint.

Profí minőségű regionális napilapo(ka)t olvasva készítették saját újságaikat a szegedi egyetem hallgatói és oktatói.

A modern sajtóbeli trendek hatottak a diákújságokra is. Vajda Tamás, az Egyetemi Levéltár vezetője kiemeli: 1935. szeptember és 1936. június között jelent meg a Foederatio Americana nevű katolikus egyetemi ifjúsági egyesület szegedi korporatív kiadásában a Délvidéki Ifjúság című lap. Ezzel szemben új megközelítéssel készült az 1941. május és 1944. március között megjelent Szegedi Híd, melyet a röviddel korábban megszervezett Szegedi Egyetemi Ifjúság (SZEI) nevű egyetemi egységszervezet adott ki. Ez volt az első olyan szegedi diáklap, amely a hallgatók kari, felekezeti, nemzetiségi megoszlásától függetlenül minden hallgató számára íródott.

Fotók: Gémes Sándor

Kámán-Gausz Ildikó és Ráczné Mojzes Katalin rendezésében látható egyetemi sajtótörténeti kiállítás az SZTE Rektori Hivatalában.

Ú. I.

Elmevírusok a világhálón

Mémekkel mindenki találkozik!

Hogyan lesz egy grizzlimedvéből világsztár vagy egy hagymát pörgető kislányból YouTube-szenzáció? Nap mint nap találkozunk mémekkel: hétköznapi beszédünkben felbukkan egy-egy idézet Szalacsi bácsitól, a televízióban pedig furcsán táncoló „hírességet” mutatnak. De vajon hogyan támadnak az elmevírusok?

Osztottunk már meg vicces videókat furcsa figurákról? Lájkkoltunk már átszerkesztett fotókat egy-egy sztárról? A közösségi média felhasználóiként naponta találkozhatunk a webkorszak és a reklámvilág különös teremtményeivel, amelyeket valaki egy kicsit másképp látott: hozzákerekítette egy híres fotóhoz a maga gondolatát, vagy éppen új környezetbe ültetett valamely híres figurát.

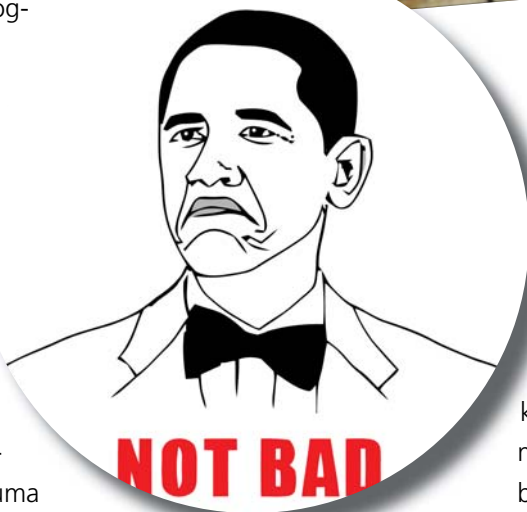
Megdöbbenésből átalakítás

Ezek az interneten terjedő „elmevírusok” a szakembereket is foglalkoztatják amellet, hogy a web 2.0 felhasználóit ideig-óráig elszórakoztatják. – A mémek a legkisebb gondolati egységek, amelyek minden kultúrában másolódni képesek – így hangzik Sas István e jelenségről alkotott meghatározása. A Kommunikációs Akadémián oktató reklámpszichológus a Loituma példáján át jellemezte az interneten terjedő mémeket.

Az SZTE-n megrendezett XI. Forum Humanumon, azaz a Szegedi Pszichológiai Napokon kiderült: a hagymát pörgető mesefigura hírnevét egy finn ódának köszönheti, amelyet egy kórus adott elő a

Az egyik első mém: „Ez Spárta!”

televízióban. Azóta 45 millióan töltötték le a dalt, s 214 videóváltozatban dolgozták fel. Vajon minek köszönheti sikerét?

Egy-egy rendkívüli vagy szokatlan jelenséggel találkozáskor az internetes felhasználók megdöbbenésüket gyakran az adott tartalom átalakításával kompenzálják: fotószerkesztő programokkal módosítják, vagy egy-egy videóba beillesztve új kontextusba helyezik. A 21. század bárki számára elérhető technikai vívmányai is elősegítik ezt, hiszen a számítógépek és az internet bárki számára elérhetőek. Ráadásul e felszerelésekkel a digitális tartalmak, azaz a képek, hang-

fájlok és szöveges dokumentumok tetszőleges variálhatóak, átalakíthatóak és remixelhetőek Lev Manovich, az „új média” teoretikusa szerint, így bárki előállíthat belőlük új tartalmakat.

Figurázd ki!

Azonban a mémesedésre alkalmas jelenségek másik, fontos jellemzője a parodizálhatóság is, hiszen enélkül alkalmatlanok lennének a „remake”-ként való újjászületésre. Ezzel szintén együtt jár az utánozhatóság kritériuma, vegyük csak a joghurtreklámból ismerős zoknifigurát, Pocakot, akit a közösségi oldalakon a gymorrontástól a másnaposságig már mindenért „felelőssé” tettek.

Azzal, hogy az interneten megjelenő információk azonnal hozzáférhetővé válnak, az aktualitás szintén fontos szerepet kap. A friss hírekre az egyszerű olvasók is hamar rákapnak, így lett a Sandy-hurrikánból a magyar énekesnőt, Szandit kifigurázó geg vagy Barack Obama amerikai elnökből a demotivalo.hu és a 9gag.com állandó sztárja. Magyar „nemzeti” mémekben sem szűkölködünk azonban. Szalacsi bácsi egy tévériportnak hála híressé tette Kocsor

Egy magyar énekesnő és a hurrikán.

falut „a vízből veszi ki az oxigént” és hasonló bölcsességeivel, míg Fluor, a hip-hop-énekes Mizu? című dala is számtalan „feldolgozást” élt meg.

Ki látja meg először a rendkívülit?

E példából is jól látszik, hogy az „elmevírusok” a kollektív tudás mellett legalább annyira építenek a humorra és kreativitásra, mindemellett e mindenki által ismert motívumok befogadásához a nyitottság elengedhetetlen. Azonban a Balatonból kihalászott terepjárók képeit nézegetve felmerül a kérdés: ki lehet az ötletgazda, honnan indul vajon az országos, sőt, gyakran világra szóló nevetéshullám?

Sas István szerint mindig akad a tömegmédiá hírei között vagy a közösségi oldalakon egy jel, amely elég provokatívnak bizonyul az átformáláshoz. Így aki először látja meg a felhasználókra zúduló információrengetegben a „rendkívülit”, s él a web 2.0 lehetőségeivel, az lesz előállítója – feltéve, ha elér mondanivalója a hozzá hasonlóan gondolkodó kritikus tömeghez.

Elegancia és brutalitás a jégen.

Niss Timea

A MÉMEK ÉS AZ EVOLÚCIÓ

A Szegedi Tudományegyetem tartott előadást Mérő László matematikus, publicista és pszichológus. Az ELTE tanára szerint a gondolkodás fejlődése is a darvini evolúció mintáját követi, így ami a biológiai elméletben a gén, az mentális tartalmainkban a mém. Fontos jellemzője, hogy replikátorként működik, azaz „tartós továbbítóként” „gondolat-lényeket” hoz létre, ugyanakkor önmagában is értelmes, egységes komplexum.

A határon túl is SZTE

Nemzetközi tudományos projektek – összetartóbb közösségek

Közösségi tanulás, 3D dizájn képzés, rákkutatás vagy belvízhelyzet – számtalan területen vesz részt a Szegedi Tudományegyetem határon átnyúló együttműködési programokban. Románia és Szerbia ebből a szempontból kiemelt partnernek tekinthető, hiszen a Duna-Körös-Maros-Tisza (DKMT) eurorégió lakossága hasonló problémákkal küzd.

A határon átnyúló együttműködési programok célja közelebb hozni közelebb hozni egymáshoz az ott élő embereket, közösségeket és gazdasági szereplőket az együttműködésbe bevont határ menti területek közös fejlesztésének elősegítése érdekében, a határ menti térség alapvető erősségeire építve.

Az Európai Unió 2007 és 2013 között számos határon átnyúló programot támogat. A Szegedi Tudományegyetem (SZTE) is több szálon kötődik ezekhez a transznacionális kezdeményezésekhez, amelyeknek fő célja „a határok elválasztó jellegének csökkentése, a határon átnyúló infrastruktúrák és együttműködések fejlesztése, illetve a határ menti közösségek kapcsolatainak erősítése” – olvasható az IPA-projektek (Instrument for Pre-Accession Assistance) honlapján. Nagyszabású, nemzetközi tudományos programról számolt be nemrégiben az MTA Szegedi Akadémiai Bizottságának Szociológiai Munkacsoportja és az Agora Alapítvány. Az intézmények kutatói a Temesvári Nyugati Egyetemmel, az újvidéki universitással és egyéb szabadkai intézményekkel végeztek felmérést, hogy a Duna-Körös-Maros Eurorégió nehezen kezelhető problémáira keressenek közös megoldást.

A természettudományok területére is kiterjed a határon túli kooperáció: az SZTE az Újvidéki Egyetemmel együtt igyekszik felvenni a küzdelmet a rák ellen. A szerb és a magyar kutatók a mell- és a prosztatarák gyógyításán fáradoznak antihormonális vegyületek előállításával – magyarázta Szécsi Mihály, a klinika tudományos munkatársa, projektmenedzser. Míg az előbbi fél modellezi és tervezi az anyag molekuláit, addig a szegedi universitas munkatársai hatásosságát vizsgálják, és kísérleteket végeznek vele majd a kétéves közös kutatás során.

Az Újvidéki Egyetem kutatóival az SZTE geográfusai, geoinformatikusai és műszaki informatikusai is együttműködnek: a kétéves program során a szakemberek közösen tárják fel a térségben a belvízkezelés okát, és demonstrálják egyúttal a terület veszélyeztetettségének

mértékét, miközben azt is megvizsgálják, elkerülhető-e a csapás. A tavasszal indult együttműködéstől Szatmári József projektvezető társadalmi együttműködést is vár, hiszen a kutatók az érintett területek lakosságát is szeretnék aktivizálni.

Mindemellett hiánypótló szakmai képzést indít a Szegedi Tudományegyetem a Temesvári Nyugati Egyetemmel együttműködve, amelyet Aranyi Sándor vezet majd. A Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Rajz-Művészettörténet Tanszékének nyugalmazott főiskolai docense kiemelte: a projektet a térségben a 3D dizájn területén tapasztalható szakemberhiány hívta életre. Így a közeljövőben – a funkcionális formatervezésre koncentrálna – a két fél kidolgozza az oktatás tematikáját a két egyetem képzési programjait összehangba hozva.

Kiss Tímea

DKMT

A Duna-Körös-Maros-Tisza eurorégió egy Magyarországon, Románián és Szerbián átnyúló terület, amely magába foglalja a Dél-Alföld régiót, a Vajdaságot és Arad, Hunyad, Krassó-Szörény és Temes megyét.

Javítanak a fiatalok pénzügyi kultúráját

Súlyos hiányosságokra hívták fel a figyelmet az SZTE szakemberei

A középiskolások pénzügyi ismeretei komoly hiányosságokat mutatnak az olyan témákban, mint például az államadósság, az adózás, az infláció vagy a hitelezés – derül ki az Econventio Közhasznú Egyesület és az SZTE GTK kutatócsoportjának friss felméréséből, mely rámutat: ajánlott lenne középiskolákban általánosan bevezetni a pénzügyi ismeretek oktatását.

A tavalyi mérés után idén immáron második alkalommal vizsgálta a csoport a középiskolások pénzügyi kultúráját, jelenleg hazánkban ez a legnagyobb, mintavétellel lezajlott kutatás ebben a témakörben, több mint 10500 diák töltötte ki a tesztet. Kovács Péter, az SZTE Gazdaságtudományi Karának docense lapunknak elmondta, a kar és az Econventio egyik közös célja a fiatalok pénzügyi kultúrájának erősítése, ehhez az intézményvezetőknek, a pedagógusoknak és a diákoknak is szerveznek rendezvényeket. E tevékenységi körhöz tartozik az Econventio-teszt néven futó pénzügyikultúra-felmérés is. A tesztből kitűnik, a legnagyobb ismerethiányt az országhoz tartozás, infláció, adózás, a munka világa, illetve a hitelezéssel kapcsolatos témakörök mutattak, itt a válaszok több mint 60 százaléka helytelen volt, ez a szám a megtakarítások és befektetések esetében átlagosan 49, míg a biztosításonál 37 százalék volt.

A megtakarítástól az államadósságig

Íme néhány konkrét eredmény! A középiskolások 64 százaléka fontosnak tartja, hogy az ember mindig tegyen félre, amikor megkapja a fizetését, míg 28 százalékuk csak akkor egészítené ki megtakarítá-

Mennyi az annyi? Az SZTE GTK és az Econventio a diákok számára speciális táborokat, illetve egynapos szakmai programokat szervez a fiatalok pénzügyi kultúrájának erősítése érdekében.

sait, ha hó végén marad pénz. Azoknak, akik feleslegesnek tartják a spórolást, 60 százaléka fiú. A válaszadók továbbtanulásaikat leginkább szülői támogatásból (44 százalék) és diákmunkából (28 százalék) kívánják finanszírozni, diákhitel felvételét csupán 1,6 százalékuk választaná.

A felmérésből is is kiderült, a középiskolások 90 százaléka rossz dolgnak tartja, ha az ország az államadósság jelentős részét hitelből fizeti. Azonban az államadósság helyes nagyságrendjét (2,1 millió forint/fő) csupán a válaszadók 20 százaléka tudta. A középiskolások pénzügyi ismereteinek négy fő forrása az otthon látottak (40,6 százalék), az iskolában tanultak (20 százalék), az interneten található információforrások (10 százalék), valamint a saját tapasztalat

Fotók: Gémes Sándor

Hangsúlyozottan a gyakorlatban is alkalmazható pénzügyi ismeretek oktatásának szükségességére hívják fel a figyelmet a szakemberek.

(10 százalék). Éles különbség van a gazdasági és a nem gazdasági képzésekben tanulók között, például 18 évesen a nem gazdasági képzésekre járók 10 százaléka, a gazdasági képzésekre járóknak pedig 48 százaléka az iskolában hallottakat próbálja fgyeembe venni.

Napirenden

A felmérés alapján ajánlásokat fogalmaztak meg az oktatási kormányzat számára. Ajánlott lenne a középiskolákban általánosan bevezetni a gyakorlatban is alkalmazható pénzügyi ismeretek oktatást, melyet a NAT is tartalmaz. A gyakorlatiasság egyik formája akár egy tanóra, akár egy néhány alkalmas délutáni kötetlen tréning lehetne.

Mindehhez persze a pénzügyi ismereteket oktatók képzése is szükséges – tette hozzá a szakember.

Kovács Péter arról is beszélt, a fiatalok pénzügyi kultúrájának szintje, illetve e korcsoport pénzügyi, gazdasági oktatásának szükségessége állandó napirendi kérdés az európai országokban. A fő probléma az, hogy e korcsoport pénzügyi, gazdasági kérdését a válság előtt elhanyagoltan kezelték Európa nagy részén, azonban a recesszió rámutatott arra, hogy fontos a lakosság pénzügyi, gazdasági ismereteinek növelése, melyet már az iskolai oktatás során el kell kezdeni.

A magatartás elmarad az ismeret mögött

Arra a kérdésre, hogy az átlag magyar polgár mennyire tudja jól kezelni saját pénzét, a docens az OECD 2011-12. évben, 14 ország részvételével végzett felmérését idézte. – Ebben a felnőtt magyar lakosság eredménye a 14 ország átlagánál magasabb volt, ugyanakkor a jelentés szerint – a mi felmérésünk eredményeihez hasonlóan – a pénzügyi alapismeretekben és a meglévő ismeretek alkalmazásában jelentős hiányosságok mutatkoznak, illetve pénzügyi magatartásunk elmarad az ismereteink szintjétől. A kutatás szerint az aktív megtakarítók arányát tekintve Magyarország eredménye a leggyengébb – összegzett a szakember.

Arany Mihály

Töltődj fel és szórakozz a Napfényfürdő Aquapolisban

Kedvezményes bérlettel várja a hallgatókat a régió vezető fürdője

Jutányos áron, 5000 forintért öt hónapon át minden hétköznapon élvezhetik az SZTE-n tanulók a fürdőt, a strand, a szauna, a gőzkabin szolgáltatásait vagy éppen a csúszdás élményteret. Szabó Mihály ügyvezető igazgatóval beszélgettünk.

– A hallgatói rekreáció elősegítése céljából írt alá nemrégiben együttműködési megállapodást a Napfényfürdő Aquapolis Szeged és a Szegedi Tudományegyetem. Miért tartották fontosnak, hogy szerepet vállaljanak az egyetemisták egészségmegőrzésében?

– Már jóval a szerződéskötés előtt felvettük a kapcsolatot a Szegedi Tudományegyetemmel, hiszen fontos volt számunkra, hogy megkeressük a lehetséges együtt-

működési pontokat hazánk egyik legkiválóbb, a világon is jegyzett felsőoktatási intézményével, mely 30 ezer hallgató alma matere, s 8 ezer dolgozójával a régió legjelentősebb munkáltatója. A Napfényfürdő Aquapolis Szeged a régió vezető fürdőjeként nemcsak strandjáról, fürdőjéről, hanem gyógyászatáról, exkluzív wellness-szolgáltatásairól is híres. Az volt a célunk, hogy felkínáljuk ezeket a lehetőségeket az egyetem hallgatóinak is annak érdekében, hogy hozzájáruljunk rekreációjukhoz, testi-lelki feltöltődésükhöz.

– Hogyan fogadta megkeresésüket az SZTE?

– Örömmel kezdettől fogva nagyra értékelték szándékunkat, hogy kedvezményes kondíciók között tesszük elérhetővé szolgáltatásainkat a diákság számára. Hathatós segítséget nyújtott a megállapodás tető alá hozásában Galambos Gábor, a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar (JGYPK) dékánja, az SZTE egyetemi sportjáért felelős rektori megbízott. A JGYPK-sok hosszú idő óta hozzánk járnak tanórai keretek közötti úszásra, s a közös gondolkodás során jutottunk el oda, hogy nemcsak tornaórákat lehet tartani a fürdőben, hanem egyéb egyetemi rendezvények, akár bulik ideális helyszínül is szolgálhat a Napfényfürdő Aquapolis Szeged. Ezáltal igénybe lehet venni a valóban testi-lelki felüdülését lehetővé tévő szolgáltatásainkat, az úszómedencét, a kültéri medencét, az élménymedencét, a gyógymedencét, a konditermet, a szaunát, a gőzkabint vagy éppen a csúszdás élményteret is. Ezek mind-mind olyan felüdítő élményeket nyújtanak, melyek kikapcsolnak a hajtós, kemény hétköznapokból, s a munkavégzés mellett a tanulás hatékonyságát is növelik.

– Az SZTE-vel való együttműködés keretében milyen kedvezményeket nyújtanak a hallgatóknak?

– 2012. szeptember 15-ével kedvezményes bérletkonstrukciót indítottunk el az egyetemisták számára. Ez azt jelenti, hogy szeptember 15. és február 15. között érvényes, a hétköznapokon korlátlan be-

Fotó:
Gémes Sándor

Szabó Mihály ügyvezető
számára fontos cél
az egyetemisták
rekreációjának segítése.

Tartalmas és üdítő kikapcsolódási lehetőséget nyújt a Napfényfürdő Aquapolis.

lépésre jogosító, jutányos árú, 5000 forint értékű bérletet válthat fürdőkben az SZTE valamennyi hallgatója. Emellett 9900 forintért kínáljuk a főszezonon kívüli, ugyanúgy a hétköznapokra szóló 9 hónapos bérletünket. Ezekkel a hallgatók gyakorlatilag minden szolgáltatásunkat használhatják a SZUE nyári strandtól az élményfürdőtől át a csúszdaparkig, a csendes wellness kivételével. Úgy gondolom, olyan széles és színes a választékunk, amellyel más fürdők nem állnak rendelkezésükre.

– Több felmérés tanúskodik arról, hogy a magyar fiatalok kevés figyelmet fordítanak az aktív egészségmegőrzésre, a mozgásra, a rekreációra. Az is a Napfényfürdő Aquapolis Szeged célja, hogy megpróbálja megváltoztatni a gondolkodásmódot?

– Mindenképpen ki akarjuk venni a részünket ebből a munkából is, ezért tártunk a diákok elé olyan lehetőségeket, melyek eddig nem voltak számukra elérhetőek. Fontosnak tartjuk, hogy kicsit

megváltozzon a fiatalok gondolkodásmódja, hiszen a tanulás mellett a bulira, a szórakozásra is szükség van, mert attól is egyetemista az egyetemista, ugyanakkor a rekreáció, a testi-lelki feltöltődés sem szorulhat háttérbe. Ráadásul nálunk nemcsak úszni lehet, hanem a kellemeset is összeköthetik a hasznossal, ha a csúszdaparkban vagy az élményfürdőben kapcsolódnak ki.

– Tervezik-e azt is, hogy a kedvezményes bérletkonstrukciót kiterjesztik az SZTE dolgozóinak körére?

– A tavasz végén kötött megállapodásunk értelmében az SZTE dolgozói jelenleg is több mint 50 százalékos kedvezménnyel, 1990 forintért válhatnak belépőt. Elképzelhetőnek tartom ugyanakkor, hogy a jelen gazdasági körülmények között olykor-olykor ez is sok lehet, ezért természetesen szóba került az ő esetükben is a kedvezményes bérletrendszer kidolgozása. A Napfényfürdő Aquapolis Szeged tulajdonos-menedzsmentje nyitottnak mutatkozik arra, hogy megoldást keressen, és a következő időszakban majd minden szóba jöhető szempontot mérlegelve fognak dönteni ebben a kérdésben.

X

A hallgatói bérlettel az egyedülálló csúszdapark is igénybe vehető.

Bemutatkozik:

Nyiss ajtót a jövődre!

- Állam- és Jogtudományi Kar
- Általános Orvostudományi Kar
- Bölcsészettudományi Kar
- Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar
- Fogorvostudományi Kar
- Gazdaságtudományi Kar
- Gyógyszerésztudományi Kar
- Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
- Mérnöki Kar
- Mezőgazdasági Kar
- Természettudományi és Informatikai Kar
- Zeneművészeti Kar

József Attila Tanulmányi és Információs Központ
(Szeged, Ady tér 10.)
2012. november 22. csütörtök
8:30-15:00

Részvételi szándékod, kérjük, előre jelezd a
www.u-szeged.hu/nyiltnap oldalon található regisztráció segítségével!

- izgalmas játékok, - értékes nyeremények, - hasznos információk, - érdekes előadások,
- egyetemi hangulat

További részleteket honlapunkon találsz: www.u-szeged.hu/felveteli